

Cuvantul Domnului Acad. Bogdan Simionescu

Vice-Presedinte al Academiei Romane

Doamnelor si domnilor membrii ai Academiei Romane,

Stimati invitati, stimati colegi,

Doamna academician Simionescu spunea ca are emotii, va inchipuiti ce emotii am eu acum. Da, cunosc institutul. M-am gandit si am incercat initial sa pregatesc o interventie care sa vorbeasca despre biologia celulara. Si am realizat, foarte repede, ca nu stiu suficient de mult in biologia celulara si ca nu as putea vorbi ca un om competent despre domeniul dumneavoastra.

Atunci, cateva considerente m-au impins spre un alt tip de prezentare. Din nou nu pot concura cu bogata colectie de fotografii care au fost prezentate mai inainte; cateva dintre fotografiile pe care le voi prezenta eu vor repeta ce a fost deja prezentat, ceea ce pana la urma nu este foarte rau. In sala sunt oameni tineri si cred ca ei trebuie sa stie ce a fost inainte. Cand ei ajung la institut acum, cand intra in institut, vad laboratoare noi, vad o aparatura extrem de performanta, dar cineva a facut-o, cineva s-a zbatut pentru ea timp de ani si ani de zile, cu incapatanare, cu daruire, cu munca, cu insomnii. Cineva a facut asta! Este bine in acelasi timp sa-i pregatim pe cesti tineri, pentru ca probabil si ei vor avea aceleasi probleme, si ei vor trebui sa lupte pentru bani, pentru aparatura, ca sa poata sa-si dezvolte ideile, deci e bine sa stie. A existat si un alt motiv: si eu am crescut pe langa un om care a construit si stiu foarte bine care sunt eforturile pe care le presupune orice constructie.

Ori, astazi sarbatorim un institut care este mult deasupra altor centre de cercetare, nu numai din Romania, dar si din alte tari europene. Si atunci am decis sa aleg cateva momente din istoria institutului, sa trec pur si simplu prin ele si sa fac comentarii bazate in primul rand pe ce gasesti pe site-ul institutului, pe internet, ce gasesti in discursurile de receptie ale laureatilor premiului Nobel care amintesc de George Emil Palade si sa fac o prezentare pentru aceasta zi in care sarbatorim ceva. Deci facem un bilant care este fara indoiala pozitiv si ne gandim la viitor, pentru ca asa este firesc sa fie intr-o asemenea zi.

Doamna academician Simionescu spunea la un moment dat ca primul genetician de pe pamant a fost taranul roman. El a spus: "**Ce ti-e scris, in frunte ti-e pus**", apoi au venit cercetatorii si au zis: "**Ce ti-e scris, in gene ti-e pus**".

Pe 11 noiembrie cu totii am sarbatorit la Academia Romana primul cercetator de origine romana laureat al premiului Nobel. Se implineau 40 de ani de la primirea premiului Nobel de catre George Emil Palade.

Am in fata o fotografie cu trioul romanesc – George Palade, Nicolae Simionescu si Maya Simionescu - si imi vine in minte o afirmatie dintr-un interviu din 2013 al d-nei academician Maya Simionescu care spunea ca **“importam fructe si exportam inteligenta”**. Si intr-adevar, noi am exportat foarte multa inteligenta in ultimii ani, in ultimele decenii, si inainte de 1989 cand era mai greu s-o exportam dar si dupa ‘89 cand am exportat-o masiv, cu sete. Dar uneori, foarte rar, exportul pe care l-am facut, s-a intors benefic la noi. Si este cazul lui Nicolae Simionescu si Maya Simionescu care au plecat “pentru un an, poate doi” (cum a fost scris in invitatia Prof. George Palade) dar care s-au intors in 1979 dupa ce timp de aproape 8-10 ani au construit ceea ce vedem astazi.

George Palade, cel mai influent cercetator in biologie celulara care a existat vreodata, spunea ca biologia celulara pana la urma face posibil implinirea unui vis de peste 100 de ani, acela al analizei bolilor la nivel celular, primul pas spre controlul final al bolilor.

“Palade a fost pentru biologia celulara ceea ce Einstein a fost pentru fizica”, spunea un laureat al premiului Nobel, Gunter Blobel, sau cum il descrie Prof. Nicolae Simionescu, a fost **“un exemplar unic, o veritabila rara avis, el reprezinta unul dintre marii oameni de stiinta ai secolului XX. “Personalitatea sa este una a profunzimilor, omul de stiinta completandu-se armonios cu omul de cultura, cu omul daruit cu o multime de alte talente. Este, daca pot spune asa, un campion al decentei”** (Nicolae Simionescu).

Umbland, cautand diferite documente, am gasit ceva despre intalnirea lui George Emil Palade cu Papa, cand a fost primit la Roma si i-a spus Sfantului Parinte: **“Sfinte Parinte, dar stiti, eu sunt ortodox”**, la care raspunsul Papei a fost superb: **”Da, stiu, fiule, numai ca la cat faci dumneata pentru omenire, putem sa trecem peste niste granite artificiale”**.

Profesorul Palade spunea dspre profesorul Nicolae Simionescu ca avea ”o viziune exigenta, dar luminoasa asupra cercetarii din Romania”.

Intr-o confesiune facuta in fata unor tineri cercetatori Prof. Nicolae Simionescu spunea: “Cercetarea stiintifica este mai mult decat o profesie, este un mod de a trai cu stradanii reusite alaturi de incercari nereusite, iar intre ele marea agitata a indoielilor care te invita la intelepciune.”

“Nu se poate construi nimic durabil, daca in materialul de constructie nu este adaugat sufletul. Fara daruire nu poti deveni niciodata ceea ce admiri.”

Cat de adevarate sunt cuvintele acestea si astazi!

Nicolae si Maya Simionescu trebuiau sa plece sa colaboreze in Statele Unite cu Prof. Palade pentru un an - asa cum am spus - poate doi. Iata ce spune prof. Palade legat de aceasta invitatie: **“mi-ati facut impresia ca sunteti niste sisifi**

amandoi si mi s-a parut ca-i pacat de voi sa nu vi se creeze niste conditii de lucru rezonabile”.

Legat de ideia lui Nicolae si Maya Simionescu de a infiinta la Bucuresti un Centru/ Institut de cercetare in Biologie celulara Prof George Palade spunea ca este un experiment dar ca “Experimentul Simionescu...merita incercat”.

Nicoale si Maya Simionescu fac un program de actiune pentru infiintarea centrului de biologie si patologii celulare din Bucuresti, in mai 1973. Bunii lor prieteni, profesorii Guido Majno si Isabelle Joris au scris despre aceea perioada: **“Nicolae si Maya desenau planurile viitorului institut pe servetelele de hartie de la restaurant. Parea ca un vis de cercetator: biologi desenand cuibul lor stiintific, un cuib care includea biologie si patologii. Aceasta caracteristica a Institutului de Biologie si Patologii Celulare era unica la acel moment. Cele doua litere reunite BP, biologie – patologii, reprezinta un plan de lucru, dar si o filosofie a naturii: patologia nu este o stiinta per se, ci o extindere a biologiei normale”.**

De fiecare data cand discut cu d-na academician Simionescu, vorbeste de tineri, tot timpul vorbeste de tineri si ei sunt preponderenti in Institut ceea ce e extrem de bine. De fapt mostenirea Palade, daca putem spune asa, a ajuns cam la a patra generatie care face aceeasi meserie, care dezvolta ce a spus el si ce a spus Nicolae Simionescu si ce a spus Maya Simionescu si continua ceea ce au lucrat ei. Nu-mi pot permite sa apreciez, dar mi s-au spus multe despre realizările, conceptele originale si domeniile pe care le trateaza institutul si ca trei dintre ele au pornit la nivel mondial din institut.

Mai mult, cercetarile institutului au generat alte cercetari in alte parti ale lumii. Asta inseamna recunoastere internationala si in lungul anilor au existat semne multe, foarte multe in acest sens. Primele semne au fost cele patru granturi competitive castigate de la **National Institute of Health (NIH)** timp de 12 ani de zile, din cate stiu, singurul institut din Europa de est, care a primit vreodata granturi de la NIH. Cercetarea din Institut a fost finantata practic timp de 12 ani de catre Statele Unite ale Americii.

In anul 1990 revista **“Nature”** considera institutul ca fiind singurul institut din Romania care a fost capabil sa se mentina in acelasi rand cu laboratoarele din vest. Si tot acolo, in **“Nature”** in 1994 mentioneaza ca **“giuvaerul din coroana** Academiei Romane este institutul **“Nicolae Simionescu”**.

Căderea regimului comunist a permis ca numeroase idei, dorințe și inițiative îndelung supresate, să răbufnească la suprafață ca parte a unui sindrom general de decomprimare. La IBPC rezultatul a fost că mulți dintre tinerii cercetători au plecat în căutarea unor noi posibilități de afirmare în străinătate, în Franța, Germania, Anglia și Statele Unite. În același timp IBPC a reușit să recruteze și să pregătească o nouă

generație care promite să fie la fel de bună, dacă nu chiar mai bună decât primele, cum spune doamna academician. Asta înseamnă viitorul!.

Institutul este azi **Centru de Excelență al Academiei Române, Centru de Excelență al Comunității Europene** și are proiectele mari; toate acestea au însemnat de fapt recunoașterea institutului. Cine merge acum în institut și a fost ultima oară acum 4 sau 5 ani, își da seama că e vorba de un institut nou, cu toate eforturile, repet, enorme, pe care le presupune un asemenea lucru.

Deci de Institutul de Biologie și Patologie Celulară nimeni nu poate face abstracție. Și mai este ceva extrem de frumos. Spune Doamna Acad. Maya Simionescu: **“am norocul să traiesc înconjurată de tineri, de tineri cercetători, harnici și frumoși, muncitori dedicați științei, dornici să înțeleagă, să concureze corect, să se afirme prin ceea ce descoperă din secretele naturii noastre și să petrec cea mai mare parte a timpului meu în Țara Științei și Lumea Celulelor.**

E ceva în peretii institutului acesta, cine intră aici capătă optimism.”

Gândindu-mă la ziua de azi, mi-am adus aminte de multe lucruri pe care le-am citit pe vremuri; la un moment dat, mintile, să spunem mari, se întâlnesc undeva, mintile mari însemnând mintile care sunt în institut și cele pe care le întâlnim în literatură, în artă, în cultură, se potrivesc gândurile lor și ceea ce au afirmat, cu ceea ce s-a făcut în institut.

Michelangelo spunea că **“cel mai mare pericol pentru majoritatea dintre noi, nu constă în faptul că punem stachete prea ridicate pe care nu le putem depăși, ci în faptul că punem stachete prea joase, pe care le depășim cu ușurință”**.

Einstein spunea că **“cel mai frumos lucru pe care îl putem experimenta este misterul; este sursa adevăratei arte și științe”**.

Richard Feynman, laureat al premiului Nobel și părinte al nanotehnologiilor, spunea că **“viitorul nu este ceva care ni se întâmplă, mai degrabă este ceva construit de noi”**.

Brancușia spus **“să vezi până departe e ceva, să ajungi până acolo e altceva”**.

Și, în sfârșit, as încheia cu ce a spus George Emil Palade și anume că **“experimentul inițial și cel mai important care a fost crearea IBPC-ului, a reușit pe deplin. El credea că cel mai important lucru în viața asta este să lăși ceva trainic pentru generațiile viitoare. Cu siguranța cei de la institut au reușit să facă lucrul acesta!**

In final, o urare: sa ne intalnim peste 10 ani si peste 20 de ani, tot aici sarbatorind o alta aniversare a institutului.

Mulumesc.